

Förskola och annan pedagogisk verksamhet: Barn och personal per 15 oktober 2011

UF0123

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Flemminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08-527 332 00
Telefax: 08-24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Robert Hansson
Telefon: 019-17 65 23
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och enligt föreskrifter i SKOLFS 2011:142.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:2004). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering föreligger.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå. Syftet med denna undersökning är i sin tur att ge en samlad bild av den verksamhet som bedrivs inom svensk förskola och annan pedagogisk verksamhet. Undersökningens mätdatum är 15:e oktober, och alla uppgifter ska avse de förhållanden som rådde detta datum.

I stora drag har undersökningen haft liknande innehåll och samlat in snarlika uppgifter sedan 70-talet, dock har variabler förändrats eller tillkommit under årens lopp. Vissa administrativa förändringar har också gjorts i insamlingen, antingen för att svara mot lagändringar på området eller för att underlätta insamlingen. Exempelvis har vissa variabler övergått till att samlas in i andra undersökningar.

Ett exempel på en administrativ förändring som införts på senaste tid är att begreppet familjedaghem den 1 juli 2009 ersattes av samlingsbegreppet pedagogisk omsorg i skollagen. Detta innebär ett tidsseriebrott där det nya begreppet pedagogisk omsorg ersätter det gamla begreppet familjedaghem i undersökningen. Den nya skollagen 2010:800 medförde också ett antal administrativa förändringar i årets insamling avseende 15:e oktober 2011, då ett antal begrepp och beteckningar har förändrats eller tillkommit, exempelvis är beteckningarna "Förskoleenhet" och "Förskolechef" nya i denna insamling.

Två exempel på nytillkomna variabler i årets insamling är dels att uppgifter om antal barn i förskola inom och utanför kommunen (pendlande barn) övergått till denna insamling från att tidigare ha samlats in i undersökningen "Övriga uppgifter om antal elever och barn". Dels har det tillkommit en helt ny fråga i undersökningen som avser i vilka typer av omsorg på obekväma som det finns inskrivna barn i.

A.11 Statistikanvändning

De färdigbearbetade statistikuppgifterna publiceras på skolverkets webbplats och ingår även som delar i ett antal publikationer och har därför en bred bas av potentiella användare. Tänkbara användare kan bland annat vara riksdag, regering, myndigheter, kommuner, landsting, länsstyrelser, företag, branschorganisationer, intresseorganisationer, internationella organisationer, universitet, högskolor, forskare, studerande, massmedia och allmänheten.

A.12 Uppläggning och genomförande

Förskola och annan pedagogisk verksamhet är en årlig totalundersökning som omfattar alla Sveriges kommuner och har 15:e oktober (eller närliggande vardag) som mättidpunkt. Samtliga insamlade uppgifter avser summerade värden på kommunal nivå. Uppgifterna är uppdelade på kommunal respektive fristående verksamhet och i vissa fall uppdelade på flera nivåer, exempelvis kön, ålder eller utbildning.

SCB genomför insamling och sammanställning av statistiken på uppdrag av Skolverket, medan Skolverket i egenskap av statistikansvarig myndighet ansvarar för publicering.

Undersökningen initieras genom att ett missiv med användaridentitet och lösenord för elektronisk inloggning till SCB:s webblankett skickas ut i början av oktober till samtliga Sveriges kommuner. Kommunen ansvarar sedan för att lämna svar för hela kommunens verksamhet, både verksamhet i kommunal regi och enskild regi, varför kommunen i många fall själv samlar in uppgifter från verksamhet i enskild regi.

SCB genomför en omfattande granskning av materialet och återkontaktar om nödvändigt uppgiftslämnarna för kontroll och eventuell korrigerings av till synes avvikande värden.

A.13 Internationell rapportering

Uppgifter från insamlingen rapporteras bl. a. till OECD och Eurostat. Statistiken ingår även i Nordisk statistisk årsbok.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

I dagsläget finns inga planerade förändringar till kommande insamlingar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framförallt gäller statistikens målstorheter
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s *MIS 2001:1 Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik* ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna. Publikation finns på SCB:s webbplats.

Statistiken över verksamhet, barn och personal i förskola och annan pedagogisk verksamhet bygger på uppgifter på kommunnivå.

Statistiken finns publicerad på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se

Specialbearbetningar av olika slag genomförs dessutom på uppdrag av olika användare.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Undersökningen omfattar tre objekt: barn i förskola och annan pedagogisk verksamhet, personal i förskola och annan pedagogisk verksamhet och verksamheter inom förskola och annan pedagogisk verksamhet.

Populationerna omfattar barn, personal och verksamheter i all förskoleverksamhet och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i kommunal och fristående regi inom områdena förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg på obekväma tider.

Undersökningen avser att mäta egenskaper knutna till Sveriges kommuner (geografisk indelning), exempelvis hur många förskolor det finns i fristående respektive kommunal regi i en viss kommun eller hur stor andel av kommunens femåringar (enligt folkbokföringen) som är inskrivna i förskola.

1.1.2 Variabler

För objektet *barn* redovisas variabeln *inskrivna barn*.

För objektet *personal* redovisas variabeln för *anställningar* och *chefer*.

För objektet *verksamhet* redovisas variablerna *verksamhetstyp* och *avdelning*.

1.1.3 Statistiska mått

Måtten redovisas i form av antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas på nivåerna riket, län samt kommun. Redovisningen är uppdelad på olika sätt för de olika objekten, och delas upp efter exempelvis typ av verksamhet, skolhuvudman, kön, ålder, utbildning.

1.1.5 Referenstider

Mätdatum är 15 oktober eller närliggande vardag. För 2011 var fredagen den 14 oktober mätdag.

1.2. Fullständighet

Statistiken ger en god bild av området förskola och annan pedagogisk verksamhet på som lägst kommunal nivå, uppgifter på verksamhets- eller individnivå finns däremot inte att tillgå i nuläget. För att bredda bilden av skolsektorns verksamhet för barn i lägre ålder finns även publicerad officiell statistik om de närliggande områdena förskoleklass och fritidshem att tillgå.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i de insamlade uppgifterna varierar från kommun till kommun. Felens storlek i enskilda variabler är svåra eller omöjliga att kvantifiera.

Viss osäkerhet anses framförallt kunna förekomma i redovisningen av antal årsarbetare efter verksamhetsform, antal avdelningar i förskola och antal barn med annat modersmål än svenska och antal barn därav som erbjuds att utveckla sitt modersmål.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Då undersökningen är en totalundersökning finns ingen urvalsosäkerhet att beakta.

2.2.2 *Ramtäckning*

Samtliga kommuners förskoleverksamhet och skolbarnomsorg ingår i undersökningen, varför ramtäckningen är komplett.

2.2.3 *Mätning*

Statistiken baseras på antalsuppgifter som uppgiftslämnarna själva summerat till kommunnivå (antal barn inskrivna i olika typer av verksamheter, antal personal, antal verksamheter och liknande). Undersökningen besvaras elektroniskt via SCB:s webblankett av kommunernas uppgiftslämnare. Eventuella mätfel kan bero på feltolkningar av anvisningar eller ofullständiga uppgifter som är svåra att upptäcka vid granskning. Svårigheter förekommer att utifrån den rapporterade summan bedöma om det förekommer någon typ av summeringsfel.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Samtliga uppgiftslämnare för Sveriges 290 kommuner har lämnat in uppgifter. Eventuellt partiellt svarsbortfall, som inte går att upptäcka vid granskning, kan förekomma. Exempel på detta kan vara att en typ av verksamhet inte har rapporterats i en kommun trots att den finns. Eftersom det förekommer en naturlig variation över tiden (både i huruvida en verksamhet finns och hur många barn som är inskrivna däri) är partiellt bortfall svårt att upptäcka.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgiftslämnarnas svar granskas till att börja med maskinellt i SCB:s webblankett i samband med att blanketten fylls i. Om ett redovisat värde på en fråga i hög grad avviker från fjolårets värde får uppgiftslämnaren ett meddelande om detta, och ges möjlighet att kommentera skillnaden. Webblanketten spärrar även vissa typer av ologiska svar.

När uppgifterna skickats in via webblanketten granskas de manuellt genom ytterligare granskningskontroller. Vid större avvikelser (jämfört med tidigare års värden eller gentemot andra kommuner) eller vid till synes orimliga värden återkontaktas uppgiftslämnarna för kommentarer.

Uppgifterna om antal barn per kommun och ålder kommer från Befolkningsregistret och har granskats där.

De granskade uppgifterna sammanställs till sist i tabeller som publiceras på Skolverkets hemsida.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden görs.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Ej relevant.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig undersökning med per 15 oktober eller närliggande vardag som mättdpunkt.

3.2 Framställningstid

Publiceringen sker ca 5 månader efter referenstidpunkten.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Ett antal variabler har ändrats eller tillkommit under årens lopp vilket påverkar jämförbarheten över tid. Administrativa förändringar i exempelvis skollagen och nya begrepp och benämningar påverkar också jämförbarheten, då detta kan medföra nya definitioner och indelningar.

Ett exempel på en administrativ förändring som påverkar jämförbarheten bakåt i tiden är att den 1 juli 2009 ersattes begreppet familjedaghem med samlingsbegreppet pedagogisk omsorg i skollagen. Familjedaghem kan därför inte helt jämföras med pedagogisk omsorg.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifterna går att jämföra på kommunnivå.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Undersökningen utgör en del av Skolverkets samlade skolstatistik. Statistiken kan sammanvändas på kommunnivå gentemot annan statistik avseende exempelvis inskrivna barn, personal, personaltäthet och dylikt. Jämförelser på individ- eller skolnivå är däremot inte möjligt liksom att det inte går att följa enskilda individers skolgång från förskolan, då inga individuppgifter samlas in i denna undersökning.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Skolverket står för publiceringen på sin webbplats: www.skolverket.se. Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av sökbara värden i olika databaser. Statistiken publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, och delar av statistiken finns med i publikationer som ges ut av SCB. Exempelvis: "På tal om utbildning", "Statistisk årsbok" och "Utbildningsstatistisk årsbok".

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i form av tabeller och värden i databaser.

5.3 Dokumentation

Insamlingen dokumenteras i samråd med Skolverket. I dagsläget har SCB ingen ytterligare offentlig dokumentation utöver denna *Beskrivning av statistiken*.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan utföras på registermaterial. Angående uppdrag hänvisas till Skolverket eller SCB.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kontakta Skolverket www.skolverket.se,
tfn: 08-527 332 00 vx, e-post: skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial kontakta Statistiska centralbyrån: Robert Hansson, tfn 019 – 17 65 23, fornamn.efternamn@scb.se